

EXPUNERE DE MOTIVE

privind necesitatea adoptării prezentei Legi pentru modificarea și completarea Legii învățământului superior nr. 199 din 4 iulie 2023

La data de 5 iulie 2023, a fost publicată în Monitorul Oficial al României Legea învățământului superior nr. 199/2023. Potrivit actualelor dispoziții ale acestui act normativ, viitorii studenți care doresc să acceseze cursurile unei instituții de învățământ superior sunt plasați într-o poziție de inferioritate față de instituția publică în ceea ce privește cuantumul taxei și posibilitatea modificării acestui cuantum în mod unilateral de către instituția de învățământ superior.

Afirmăm toate acestea pentru că, înainte de activitatea de admitere, o instituție de învățământ superior publică o ofertă de școlarizare care cuprinde cuantumul taxei, iar studentul dacă apreciază că această ofertă este una pe care o poate onora, o acceptă prin încheierea contractului de școlarizare.

Din momentul încheierii contractului de școlarizare, studentul se află într-o poziție de inferioritate, întrucât instituția de învățământ superior poate modifica oricând și în mod unilateral conținutul contractului de școlarizare în ceea ce privește cuantumul taxei.

Practic, din dispozițiile actualei reglementări identificăm două principale dezavantaje față de orice student care încheie un contract de școlarizare: primul se referă la faptul că acest cuantum al taxei poate fi majorat oricând prin voința unilaterală a instituției de învățământ, iar al doilea se referă la faptul că acest cuantum al taxei poate fi modificat de nenumărate ori pentru că legea nu limitează acest lucru.

Astfel, dacă pe parcursul unui ciclu de studii, instituția de învățământ superior ar majora în mod unilateral și repetat taxa de școlarizare, studenții ar avea două opțiuni: fie să accepte în mod forțat schimbarea unei clauze esențiale ale contractului de școlarizare, fie să se orienteze către transferal spre altă instituție de învățământ superior (care ar putea face același lucru cu privire la taxa de școlarizare).

Iluzia existenței unui veritabil drept de opțiune este una evidentă, având în vedere toate dificultățile pe care le-ar impune transferul la o altă instituție de învățământ superior care ar putea, de asemenea, majora în mod repetat și unilateral cuantumul taxei de școlarizare.

În această ipoteză, viitorul student nu își poate proiecta parcursul educațional în cunoștință de cauză în momentul în care alege o universitate, cunoscut fiind că valoarea taxei de școlarizare încă reprezintă o barieră pentru mulți studenți din România. Posibilitatea de a modifica taxa de școlarizare pe durata studiilor ar transforma contractul de studii într-un contract aleatoriu, în care studentul care îl semnează nu ar fi protejat de orice eventuală dorință de schimbare a taxei.

Această situație ar duce în derizoriu principiul respectării drepturilor studenților, cu atât mai mult cu cât universitatea nu ar fi obligată nici să dovedească intenția, nici să ofere în concret o contrapondere a creșterii taxei de școlarizare la nivelul serviciilor educaționale sau auxiliare.

Inițiativa dorește, astfel, să ofere o garanție clară și neechivocă, stipulată la nivel de lege, pentru cei peste 170.000 de studenți din România care sunt înmatriculați la învățământ „cu taxă” în instituțiile de învățământ superior din România că taxele lor de școlarizare nu vor fi mărite pe perioada studiilor.

Nu în ultimul rând, pentru asigurarea unui termen rezonabil de informare a candidaților (viitorilor studenți) în ceea ce privește cuantumul taxei și numărul locurilor oferite „cu taxă” în instituțiile de învățământ superior românesc, suntem de părere că trebuie reglementat un termen exact, iar cel de 6 luni este unul suficient.

În acest sens, considerăm că taxa pe care o stabilește și comunică o instituție de învățământ superior (care poate fi diferită pe ani de studiu, dacă se anunță la momentul publicării ofertei către viitorii studenți) nu trebuie să se modifice pe perioada anilor de studiu, reglementarea propusă de noi fiind singura soluție pentru evitarea unor posibile abuzuri față de studenți.

Această modificare legislativă propusă vine să îndrepte o situație care îi dezavantajează în mod direct pe studenți. De ani buni, universitățile încalcă drepturile studenților înmatriculați la învățământul „cu taxă”, modificând după bunul plac taxele de școlarizare în timpul perioadei de studiu.

Așa cum se prezintă lucrurile acum, universitățile de stat din România își stabilesc prin votul Senatului universitar cuantumul taxelor de școlarizare. În condițiile în care, studenții au parte pe perioada derulării cursurilor de „elementul surpriză” privind creșterea taxelor stabilite inițial, considerăm că libertatea oferită universităților nu poate fi una absolută, întrucât determină o poziție precară a studenților. Practic, se conferă universităților o poziție superioară raportat la cea a beneficiarilor educației.

Majorarea taxelor în timpul anului de studiu, ca decizie exclusiv a universităților are ca efect creșterea abandonului universitar, scăderea motivației de a continua studiile și, din cauza lipsurilor materiale, studenții sunt nevoiți să își restructureze cheltuielile, ceea ce le îngreunează destul condițiile de trai din timpul facultății.

Este injust ca studenții să debuteze în anul universitar, știind că suma aferentă studiilor este una, ca mai apoi să afle că aceasta este mai mare și că bugetul individual este bulversat. Dorim să asigurăm astfel principiul echității, principiul calității, principiul incluziunii sociale și interesul studentului care este beneficiarul direct al sistemului de învățământ.

Conform unui studiu realizat de **Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR)**, cu toate că în România, conform Constituției și Legii Educației Naționale, învățământul de stat este gratuit, în realitate, acesta nu este gratuit pentru niciun student – nici măcar pentru cei de la buget. Deși statul ar trebui să sprijine accesului unui număr cât mai mare de tineri în învățământul superior românesc, din nefericire, lipsa unei finanțări corespunzătoare a

învățământului superior face ca din ce în ce mai mulți tineri să nu-și mai poată permite luxul parcurgerii studiilor universitare ale unei facultăți, aspect ce ne situează anual la coada clasamentelor europene privind numărul de tineri cu studii superioare finalizate.

Aproape 40% dintre studenții de anul I nu ajung să-și dea licența, iar de cele mai multe ori, ei renunță la studii din cauza problemelor de ordin financiar. Universitățile de stat din țară au cerut deja mai mulți bani studenților admiși la locurile cu taxă. Tarifele s-au mărit chiar și cu 1.500 de lei.

Filip Havârneanu - Deputat USR -

Intotdeauna Gheorghe - al. PSD

CRISTIAN BRIAN

USR

Lista susținătorilor

Propunere legislativă privind necesitatea adoptării prezentei Legi pentru modificare și completarea Legii învățământului superior nr. 199/2023

NR.	DEPUTAT/SENATOR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1	HAVARNEANU FILIP	USR	
2	PIFTODE ANDRE MARIUS	USR	
3	VICTOR IULI	USR	
4	ALIN APOSTOL	USR	
5	Luzar Ion Marius	USR	
6	MOLNAR RADU-IULIAN	USR	
7	EUGEN TEREINTI	USR	
8	MIHAI BOTIEZ	USR	
9	WALTER ADRIAN	USR	
10	Diana Butoianu	USR	
11	Diana Stoica	USR	
12	Rodu Iuliana	USR	
13	Cristian Gabriel Iulian	USR	
14	Badea Mihai Alexandru	USR	
15	HANGAN POLYANNA	USR	
16	Rodanu Bogdan	USR	
17	Dan Bănuș	USR	
18	LAZAR TEODOR	USR	
19	Emmanuel Ungușanu	USR	
20	Rodu Grigori	USR	
21	MACOVEI SILVIU	PSD	
22	TOMA VASILE	PSD	
23	Vasile CITEA	PSD	
24	Ostaficiuc Marius	PSD	
25	Munteanu Remus	PSD	

Lista susținătorilor

Propunere legislativă privind necesitatea adoptării prezentei Legi pentru modificare și completarea Legii învățământului superior nr. 199/2023

26	Boulei Dama Gariu PSD	
27	DANIEL GHIA PSD	
28	PANEA IUCIU PSD	
29	PIA STĂNESCU VLIZA PSD	
30	VĂMĂNESCU ALINA ELENA PSD	
31	PRESURĂ ALEXANDRA PSD	
32	PREDESCU ANA LOREDANA PSD	
33	OTESANU DANIELA PSD	
34	HOLBAN GEORGETA PSD	
35	Porodnic Rodica PSD	
36	TEADER ROGDAN PSD	
37	TUDOR POP USR	
38	KOPNAT IULIAN USR	
39	Sama Nicol PSD	
40	Alda Adrian PSD	
41	Plisani Claudiu PSD	
42	Jănelin Laurentiu PSD	
43	DAMIAN MARIUS PSD	
44	Lungu Romeo Daniel PSD	
45	Flodor Sibru Monorita	
46	CRISTICI OGHIAN MIHO	
47	JARU AMBROSIE-IRINEU USR	
48	CRISTIAN GHICA USR	
49	VLAD SERGIU COSMIN USR	
50	Job Alexandru Robert USR	
51	VICOL COSTEL USR	

SENATOR
Senat
Senat
Senat
SEN.

Lista susținătorilor
Propunere legislativă privind necesitatea adoptării prezentei Legi pentru modificare și completarea Legii învățământului superior nr. 199/2023

NR.	DEPUTAT/SENATOR	PARTID	SEMNĂTURĂ
47	CRISTINA OANCEA	Min	
48	MIANEA CĂTĂCIN ZAMFIRA	MINORITĂȚI	
49	IVAN DAN	USR	
50	Oprea Ionel	USR	SEN
51	TRIFAN RADU	USR	SEN
52	BLAGA DANIEL	USR	
53	CRISTINA BEREA	USR	
54	Bob Virgil/Marius	USR	SEN.
55	SERGIU CERNIC	USR	SEN
56	REMUS NEGOI	USR	SEN
57	STEFAN ION	USR	
58	ANICA ALINA-MONICA	USR	SEN
59	PRUNA CRISTINA	USR	
60	Mircea Ion-Valeriu	USR	SEN.
61	STANCU IONEL	MINO	
62	CHERA GURZA-SORINA	MIN.	
63	Herbe Adrian	Min	
64	Violeta Leopoldu	Minorități	
65	Jucă Danieș	PSD	
66	DRAGU ANCA	USR	SEN
67	PĂLĂNTE ȘTEFAN	USR	SENAT